

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกในยุคปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วจากผลของปัจจัยภายในและภายนอกประเทศ การขาดความสมดุลในกระบวนการพัฒนา ปัญหาวิกฤตของประเทศไทยที่กำลังเกิดขึ้นในด้านสังคมวัฒนธรรม การศึกษา เศรษฐกิจ การเมือง หลากๆ สาเหตุมาจากความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศหรือกระแสโลกาภิวัตน์ตามลักษณะของโลกยุคการสื่อสารอย่างไร พรหมแดนในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่า นอกจากจะนำมาซึ่งข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศแล้ว ยังมีส่วนหนึ่งที่นำมาซึ่งปัญหาทางสังคมและวัฒนธรรมนานัปการ อันเป็นผลพวงสืบเนื่องมาจากทิศทางการพัฒนาประเทศในอดีตที่มุ่งเน้นจะพัฒนาสังคมไทยไปสู่ความทันสมัยตามอย่างชาติตะวันตก ละทิ้งวิถีชีวิตภูมิปัญญาท้องถิ่นและภาคเกษตรกรรมซึ่งเป็นรากฐานของไทย มาสู่การพัฒนาภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ต่อวิถีชีวิตวัฒนธรรมไทย เกิดค่านิยมใหม่ๆ ที่นำไปสู่การเบี่ยงเบนทางวัฒนธรรมที่ผิดงาม โครงสร้างทางสังคมเปลี่ยนแปลงผู้คนหลังไหล จากชนบทเข้าสู่เมืองทำให้เกิดช่องว่างระหว่างเมืองกับชนบทมากขึ้น ครอบครัว มีขนาดเล็กลงและอ่อนไหวมากขึ้น ชุมชนอ่อนแอลง สังคมมีความซับซ้อนมากขึ้น เกิดปัญหาอาชญากรรมและปัญหาทางสังคมมากยิ่งขึ้นจนอาจสรุปได้ว่าสังคมไทยกำลังดำเนินชีวิตอย่างขาดรากฐานทางวัฒนธรรมที่ผิดงาม (สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครนายก, 2554 : 1)

การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาของประเทศไทยได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา แต่อย่างไรก็ตามการพัฒนาที่ผ่านมาต้องพบกับปัญหาต่างๆ ส่งผลให้คุณภาพผู้เรียนยังไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ สะท้อนได้อย่างชัดเจนจากผลการศึกษาศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาครูของสำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา (2556 : 1) เรื่องบทวิเคราะห์สถานการณ์ภาพการพัฒนาครูทั้งระบบและข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาครูเพื่อคุณภาพผู้เรียน ได้ข้อค้นพบที่สำคัญเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาการพัฒนาครู สรุปได้ 7 ประเด็น ดังนี้ 1) ระบบการพัฒนาครูในภาพรวมของประเทศยังไม่มีหน่วยงานหรือเจ้าภาพหลักที่จะทำหน้าที่ดูแล กำกับติดตามวางระบบและวางแผนการพัฒนาในภาพรวม การพัฒนาครูมีหลาย หน่วยงานจัดอบรม ขาดระบบฐานข้อมูลของครูขาดการวางแผนร่วมกัน ทำให้การพัฒนาไม่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เกิดความซ้ำซ้อนไม่เกิดความคุ้มค่า 2) กลไกการขับเคลื่อน

เพื่อพัฒนาครู ยังขาดกลไกในการรวมพลังขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง ไม่มีระบบการบริหารจัดการนิเทศติดตามผลที่จะช่วยในการพัฒนาครู ระบบการนิเทศช่วยเหลือครูยังมีความอ่อนแอ 3) หลักสูตรการพัฒนาครูไม่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของครู ยังขาดการวิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครู ทำให้กระบวนการพัฒนาไม่ตอบสนองต่อความต้องการของครู หลักสูตรการพัฒนาครูยังไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงของห้องเรียน ฝ่ายจัดอบรมและพัฒนาครูมักจะกำหนดหลักสูตรตามความจำเป็นของตนเอง ขาดการค้นหาคำจำเป็นในการพัฒนาของครูที่แท้จริง 4) วิธีการและสาระการพัฒนา ครูยังใช้รูปแบบเดิมๆ ไม่มีนวัตกรรมใหม่ ซึ่งไม่ตรงกับความต้องการของครู การพัฒนาครูมีระยะเวลาสั้น ไม่เหมาะกับเนื้อหาส่วนใหญ่ใช้การบรรยายฝึกรอบรมและพัฒนาในห้องประชุม ขาดความเชื่อมโยงกับกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน เน้นในหลักการ/ทฤษฎีมากกว่าการได้ลงมือปฏิบัติ จึงทำให้ครูไม่สามารถประยุกต์ใช้ความรู้จากการอบรมพัฒนาได้ สาระจากการพัฒนานั้นให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนา หลักสูตรและเทคนิคการสอนมากกว่าด้านอื่นๆ เป็นการฝึกรอบรมระยะสั้น ผลการพัฒนาไม่สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนของครูได้ 5) สถานที่จัดอบรมพัฒนาครู ส่วนใหญ่เน้นการ 2 อบรมตามห้องประชุมในโรงแรมหรือในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งดึงครูออกจากห้องเรียนส่งผลกระทบต่อจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะจะมีปัญหามากในโรงเรียนที่ครูไม่ครบชั้น 6) ระบบการติดตามผลการ พัฒนาคูของแต่ละหน่วยงานขาดระบบการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง สิ่งที่ปรากฏคือ ครูที่เข้ารับการอบรมทำรายงานส่งผู้บริหารเพื่อรับทราบเท่านั้น การติดตามผลหลังการอบรมเพื่อนำไปใช้ในห้องเรียนหรือขยายผลไม่ได้มีการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม และ 7) แรงจูงใจในการพัฒนาตนเองของครู พบว่า ครูยังขาดแรงจูงใจในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาตนเองทั้งด้านความรู้และทักษะด้านการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จากผลการศึกษาวิจัยนี้ทำให้หน่วยงานต้นสังกัด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จึงได้มีนโยบายในการพัฒนาครูแบบใหม่ซึ่งคาดว่าจะทำให้การพัฒนาครูประสบผลสำเร็จและจะส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในระยะต่อไป (คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 2556 : 1-3)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดโครงการพัฒนาครูที่เน้นการสร้าง ความเข้มแข็งของสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนในบริบทที่หลากหลายของลักษณะและขนาดของโรงเรียนโดย ใช้กระบวนการสร้างระบบพี่เลี้ยง Coaching ให้เป็นไปตามความต้องการจำเป็นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/มัธยมศึกษาประสานสถาบันอุดมศึกษาเพื่อร่วมเป็นคู่พัฒนาการจัดพัฒนาให้เน้นรูปแบบการพัฒนารู้นโรงเรียนในขณะที่ปฏิบัติการสอน (On the job training) และให้มีระบบสนับสนุนในรูปแบบการ Coaching และ Mentoring โดยให้เน้นการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณ และอุดมการณ์ของความเป็นครู การพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถด้าน Literacy,

Numeracy และ Reasoning Ability พร้อมกับจัดการเรียนรู้กับผู้เรียนคือ Learning to Question, Learning to Search, Learning to Construct, Learning to Communicate, Learning to Serve ตามระดับชั้นควบรวมกับกระบวนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตามแนวทางการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยมีชื่อโครงการว่า “โครงการพัฒนาครู โดยใช้กระบวนการสร้างระบบพี่เลี้ยง Coaching and Mentoring” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556 : 2)

ปัจจัยโครงสร้างครอบครัวที่เปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากการแตกแยกของครอบครัว ทำให้ครอบครัวจำนวนหนึ่งเป็นครอบครัวที่มีภาวะเสี่ยงสูงที่ไม่สามารถทำหน้าที่บทบาทในการดูแล อบรม เด็กและเยาวชนในครอบครัวตนได้ดี ครอบครัวที่มารดาหรือบิดาทำงานหาเลี้ยงครอบครัวเพียงคนเดียว อาจมีปัญหาเศรษฐกิจที่จะเกื้อกูลบุตร การให้เวลาเพื่อดูแล อบรม สั่งสอนอาจไม่เพียงพอ รวมทั้ง การที่ครอบครัวไทยมีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น จึงทำให้ไม่ได้รับการเกื้อหนุนเช่นเดียวกับ ครอบครัวไทยดั้งเดิมที่เป็นครอบครัวขยาย การสนับสนุนจากสมาชิกรุ่นก่อน เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย ที่ช่วย ปลูกฝังสืบทอดค่านิยมในการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่น การเคารพตักเตือนผู้ใหญ่ จะไม่ได้รับการสืบทอด ดังแต่ก่อนที่มีการเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวที่มีญาติและเครือญาติอาศัยอยู่ร่วมกันอย่างใกล้ชิด สังคมและ หน่วยงานต่างๆ จึงควรเกื้อกูลแก่ครอบครัวที่มีปัญหา เพื่อป้องกันปัญหาสังคมที่มีแนวโน้มจะเกิดขึ้น ได้ในอนาคต ซึ่งระบบการศึกษาและพื้นฐานครอบครัวที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อผู้เรียนและเยาวชนที่เป็น อนาคตของประเทศชาติ จึงเป็นวาระสำคัญยิ่งของทั้งภาครัฐ บุคคลากรที่เกี่ยวข้องในวงการศึกษาระดับ และที่มีส่วนร่วมในการดูแลเยาวชน หรือแม้แต่ในภาคครัวเรือนก็ตาม การทำความเข้าใจถึงสภาพปัญหา และพื้นฐานครอบครัวของผู้เรียนจึงมีความจำเป็นยิ่งต่อการศึกษายุติธรรมที่ไม่พึงประสงค์ต่างๆ ดังที่ ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมเหล่านี้ (ณัฐฉานย์ บุตรพลับ, 2555: 1-2)

จากปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้เรียนจำเป็นต้อง มีการปฏิบัติอย่างจริงจังโดยหลายฝ่ายร่วมมือกัน ในบทบาทของสถานศึกษา หรือ โรงเรียน คุณครู จึงเป็นกลไกสำคัญในการแก้ไขปัญหา อีกทั้งรุ่นพี่หรือผู้เรียนในระดับชั้นที่สูงกว่าก็ยังสามารถ และศักยภาพในการร่วมมือแก้ไขปัญหาก็ได้ช่วยเช่นเดียวกัน วิธีปฏิบัติที่ทั้งครูและผู้เรียนจะสามารถใช้ ร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เหล่านี้ จึงได้มีการแนะนำให้ใช้วิธีการสร้างระบบ พี่เลี้ยง (Mentoring) ขึ้นภายในโรงเรียน การเป็นพี่เลี้ยง (Mentor) เป็นการให้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถ หรือเป็นที่ยอมรับ ไม่ว่าจะเป็คุณครูที่ปรึกษา คุณครูทั่วไป หรือรุ่นพี่ให้คำปรึกษาและแนะแนว ช่วยเหลือผู้เรียนหรือรุ่นน้อง (Mentee) ในเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึง ประสงค์หรือเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนยิ่งขึ้น (บุษบากร สุวรรณเกศา, 2555 : 12)

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษเป็นโรงเรียนภายใต้กระทรวงศึกษาธิการ มีหลักการจัดการศึกษาและวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชุมชน สังคม และประเทศชาติโดยเน้นการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในความเป็นไทย และรู้จักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และศิลปวัฒนธรรมของชาติ ช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาสหรือเด็กที่อยู่ในสภาวะยากลำบากให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง รวมทั้งพัฒนาผู้เรียนซึ่งเป็นผู้ด้อยโอกาสให้มีพื้นฐานความรู้ความสามารถที่จำเป็น เพื่อให้สามารถพึ่งตนเองได้มีความรู้คู่คุณธรรม มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมายบ้านเมือง รู้จักช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน และสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีคุณภาพ สามารถเป็นผู้นำชุมชนและเป็นสื่อกลางระหว่างรัฐกับชุมชนได้ รวมทั้งรูปแบบและวิธีการศึกษาสงเคราะห์ให้ลักษณะให้ผู้เรียนเข้าอยู่ประจำในโรงเรียนรัฐ จัดสรรงบประมาณเป็นค่าอาหาร เสื้อผ้า และวัสดุการศึกษาและค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันให้ทั้งหมด ซึ่งส่วนใหญ่มุ่งเน้นการจัดการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้และประสบการณ์ทางด้านวิชาชีพ เน้นให้เด็กด้อยโอกาสได้ฝึกฝนงาน อาชีพ และฝึกปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านต่างๆ เพื่อให้มีทักษะในการดำรงชีวิตเมื่อจบการศึกษาไปแล้ว โดยคุณสมบัติของผู้เรียนที่สามารถเข้ารับการศึกษภายในโรงเรียนแห่งนี้จะต้องเป็นกลุ่มเด็กที่ด้อยโอกาส 10 ประเภท ซึ่งหมายถึงเด็กและเยาวชนที่มีปัญหาและมีอุปสรรคต่อการได้รับการบริการทางการศึกษาที่เกิดจากความเสียเปรียบ เนื่องจากความแตกต่างในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เช่น เด็กถูกบังคับให้ขายแรงงาน เด็กเร่ร่อน เด็กที่อยู่ในธุรกิจบริการทางเพศ เด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กที่ถูกทำร้ายทารุณทางร่างกาย เด็กยากจนมากเป็นพิเศษ เด็กในชนกลุ่มน้อย เด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด เด็กที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ เด็กในสถานพินิจและคุ้มครองและนำส่งเข้าศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ทำให้ผู้เรียนในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ทุกคนมีปัญหาของตนเองและมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันเป็นพื้นฐาน และโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ต้องจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรปกติและมุ่งพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรเช่นเดียวกัน ซึ่งจากพื้นฐานปัญหาของผู้เรียนที่แตกต่างกันนี้ทำให้โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ต้องใส่ใจปัจจัยในการจัดการปัญหาพฤติกรรมของผู้เรียนที่หลากหลายและเหมาะสมกับแต่ละลักษณะพฤติกรรมเพื่อให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมตามหลักสูตรและความมุ่งหวังของสังคม (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2554 : 1-2)

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการแก้ปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้เรียนในโรงเรียน และให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้และสามารถดำรงชีวิตในสภาวะการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมไทยและสังคมโลกได้และสามารถปฏิบัติตามหน้าที่ของเยาวชนที่ดี มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ รักชาติ ศาสน์

กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัยใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ โดยการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเด็ก 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) พฤติกรรมทางกาย 2) พฤติกรรมด้านอารมณ์ และ 3) พฤติกรรมด้านเจตคติเพื่อการเป็นคนดีของสังคม เป็นคนเก่ง และเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป

คำถามการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยมีคำถามการวิจัยดังนี้

1. ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษอยู่ในระดับใด
2. ระดับพฤติกรรมผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษมีพฤติกรรมอยู่ในระดับใด
3. ปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
2. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

สมมติฐานการวิจัย

1. ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ อยู่ในระดับมาก

2. ระดับพฤติกรรมของผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ อยู่ในระดับปานกลาง
3. ปัจจัยทุกด้านส่งผลต่อตามมาตรฐานในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ผู้ศึกษามุ่งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในโรงเรียน สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ซึ่งสังเคราะห์ได้ ประกอบด้วย 1) ปัจจัยเกี่ยวกับตัวเอง 2) ปัจจัยเกี่ยวกับครอบครัว 3) ปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียน 4) ปัจจัยเกี่ยวกับชุมชน 5) ปัจจัยเกี่ยวกับกลุ่มเพื่อน 6) ปัจจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจ และ 7) ปัจจัยเกี่ยวกับสื่อมวลชนและสารสนเทศ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน จำนวน 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) พฤติกรรมทางกาย 2) พฤติกรรมด้านอารมณ์ 3) พฤติกรรมด้านเจตคติ ซึ่งนำสู่การวิจัยในครั้งนี้

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ศึกษาโรงเรียน สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 50 โรงเรียน เป็นหน่วยวิเคราะห์

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 1,775 คน ของโรงเรียน สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในปีการศึกษา 2557- 2558 จาก 50 โรงเรียน (ข้อมูลจากสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2558 : 3-4)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยเปิดตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 607-610) จากจำนวน 50 โรงเรียน ได้จำนวน 44 โรงเรียน และเปิดตารางกำหนดผู้ให้ข้อมูลจากครูผู้สอน จำนวน 1,775 คน ได้ 317 คน ใช้การเทียบสัดส่วนเพื่อหาจำนวนผู้ให้ข้อมูลในแต่ละโรงเรียน และใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) เพื่อกำหนดบุคคลผู้ตอบแบบสอบถาม

3. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ประกอบด้วย

3.1.1 ปัจจัยเกี่ยวกับตัวเอง (X_1)

3.1.2 ปัจจัยเกี่ยวกับครอบครัว (X_2)

3.1.3 ปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียน (X_3)

3.1.4 ปัจจัยเกี่ยวกับชุมชน (X_4)

3.1.5 ปัจจัยเกี่ยวกับกลุ่มเพื่อน (X_5)

3.1.6 ปัจจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจ (X_6)

3.1.7 ปัจจัยเกี่ยวกับสื่อมวลชนและสารสนเทศ (X_7)

3.1.8 ปัจจัยเกี่ยวกับการใช้ระบบพีซีในโรงเรียน (X_8)

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงาน
การพิเศษ ประกอบด้วย

3.2.1 พฤติกรรมทางกาย (Y_1)

3.2.2 พฤติกรรมด้านอารมณ์ (Y_2)

3.2.3 พฤติกรรมด้านเจตคติ (Y_3)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย 1) ปัจจัยเกี่ยวกับตัวเอง 2) ปัจจัยเกี่ยวกับครอบครัว 3) ปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียน 4) ปัจจัยเกี่ยวกับชุมชน 5) ปัจจัยเกี่ยวกับกลุ่มเพื่อน 6) ปัจจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจ และ 7) ปัจจัยเกี่ยวกับสื่อมวลชนและสารสนเทศและ 8) ปัจจัยเกี่ยวกับการใช้ระบบพีซีในโรงเรียน

1.1 ปัจจัยเกี่ยวกับตัวเอง (X_1) หมายถึง สภาพภายในตัวผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาเกี่ยวกับกรรมพันธุ์ ความพิการ ภาวะแห่งจิตใจ สติปัญญา ลักษณะคุณธรรม โรคภัยไข้เจ็บ ผู้เรียนรู้สึกกังวลในเรื่องบุคลิกลักษณะของตัวเอง เช่น รูปร่าง หน้าตา อ้วน ผอม การเดิน ผู้เรียนรู้สึกเป็นปมด้อยด้านสติปัญญา วุฒิภาวะและการปรับตัว ผู้เรียนมีสุขภาพไม่แข็งแรง (โรคประจำตัว พิกัด หรือบกพร่องทางบุคลิกภาพ) ผู้เรียนรู้สึกกดดันและผิดปกติทางอารมณ์เพศ และผู้เรียนมีปัญหาส่วนตัวและมีภาวะความเครียดทางประสาท

1.2 ปัจจัยเกี่ยวกับครอบครัว (X_2) หมายถึง สภาพแวดล้อมภายในครอบครัวประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก พี่น้อง และญาติ ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู การเป็นต้นแบบของพ่อแม่ และญาติ ได้แก่ สมาชิกในครอบครัวผู้เรียนมีพฤติกรรม เช่น เล่นการพนัน ดื่มสุรา ทะเลาะวิวาทฯ ผู้ปกครองผู้เรียนเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจ เช่นควบคุม หรือกระทันหันทางร่างกาย ผู้เรียนถูกคาดหวังในเรื่องอนาคตจากผู้ปกครอง เช่น การเลือกเรียนสาขาวิชา หรืออาชีพ หมอ ตำรวจ ครอบครัวผู้เรียนไม่มีเวลาพบหน้ากันอย่างปกติสุข เช่น ทำกิจกรรมร่วมกันรับประทานข้าวด้วยกัน เป็นต้นผู้เรียนรู้สึกว่าผู้ปกครองไม่สามารถเป็นที่พึ่งพิงได้เมื่อเกิดปัญหาให้กับผู้เรียน

1.3 ปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียน (X_3) หมายถึง โรงเรียนตั้งอยู่ในที่ชุมชนใกล้แหล่งบริการ เช่น ร้านเกม/อินเทอร์เน็ต คาราโอเกะ ร้านเช่าหนังสือ โต๊ะสนุก ฯลฯ ผู้เรียนพบเห็นการพกพาอาวุธในโรงเรียน ผู้เรียนรู้สึกที่โรงเรียนมีกฎระเบียบที่เข้มงวดเกินไปจนผู้เรียนรับไม่ได้ ผู้เรียนรู้สึกเบื่อหน่าย ไม่อยากเรียนเมื่อไม่เข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียน ผู้เรียนรู้สึกว่าตัวเองไม่ปลอดภัยเมื่ออยู่ในโรงเรียน

1.4 ปัจจัยเกี่ยวกับชุมชน (X_4) หมายถึง ชุมชนของผู้เรียนมีแหล่งอบายมุขและยาเสพติด คนในชุมชนประพฤติตนเสเพล เกร เป็นอันตรายในชุมชนที่ผู้เรียนอาศัยอยู่ส่วนใหญ่มีประชากรที่เบี่ยงเบนทางเพศอยู่จำนวนมากคนในชุมชนผู้เรียนยอมรับวัฒนธรรมใหม่ๆ และมองว่าวัฒนธรรมท้องถิ่นดั้งเดิมเป็นเรื่องล้าสมัยผู้นำในการปกครองชุมชน/หมู่บ้าน ผู้เรียนไม่มีความยุติธรรมในการจัดการและบริหารคนในชุมชน

1.5 ปัจจัยเกี่ยวกับกลุ่มเพื่อน (X_5) หมายถึง กลุ่มเพื่อนผู้เรียนมีการยอมรับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ในกลุ่มเพื่อนผู้เรียนมีการสูบบุหรี่และดื่มแอลกอฮอล์ ผู้เรียนถูกเพื่อนข่มขู่ ทำร้ายร่างกาย และกรรโชกทรัพย์ผู้เรียนอยากหยุดเรียนหรือลาออก เมื่อเข้าใกล้กลุ่มเพื่อนไม่ได้ และผู้เรียนอยากมี โทรศัพท์ รถจักรยานยนต์ เมื่อเห็นเพื่อนมี

1.6 ปัจจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจ (X_6) หมายถึง ผู้ปกครองผู้เรียนมีรายได้ไม่แน่นอน ผู้เรียนต้องการสิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัว จึงต้องหาเงินโดยวิธีที่ไม่เหมาะสม ไม่คำนึงถึงความเสื่อมเสียตัวเอง ผู้เรียนมีความกตัญญูต่อพ่อแม่เห็นว่าครอบครัวยากจน จึงต้องดิ้นรนหาเงินโดยไม่คำนึงถึงอาชีพที่ถูกหรือผิด ผู้เรียนมีเพื่อนฐานะดีแตกต่างกับตน คิดน้อยใจ จึงหาทางออกไม่ยอมแพ้โชคชะตาชีวิตที่เป็นอยู่ ผู้เรียนมีความพร้อมด้านการเงิน สามารถสนองความต้องการได้ทุกอย่าง เช่นมี โทรศัพท์ เลี้ยงเพื่อนฝูง

1.7 ปัจจัยเกี่ยวกับสื่อมวลชนและสารสนเทศ (X_7) หมายถึง สื่อวิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้เรียนการโฆษณา การสื่อสารในปัจจุบันสามารถสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนหลงใหลกระแสอิทธิพลของสื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ การโฆษณาในยุคโลกาภิวัตน์มีแรงจูงใจให้ผู้เรียนหลงใหลจนเกิดการเบี่ยงเบนความคิดในยุคโลกาภิวัตน์หรือโลกไร้พรมแดนมีผลทำให้ผู้เรียนต้องตกเป็นแหล่งหารายได้หรือเครื่องมือของนายทุนที่แสวงหาผลประโยชน์ใส่ตน ผู้เรียนมีความพึงพอใจในการที่ได้เข้าไปเที่ยวชมตามห้างสรรพสินค้าต่างๆ มากกว่าจะอยู่กับครอบครัว

1.8 ปัจจัยเกี่ยวกับการใช้ระบบพี่เลี้ยงในโรงเรียน (X_8) หมายถึง พี่เลี้ยงที่เป็นผู้เรียนในระดับชั้นที่สูงกว่าที่มีความประพฤติดี เป็นตัวอย่างที่ดี และสามารถให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียน มีบุคลิกภาพเหมาะสม มีทัศนคติที่ดี และวุฒิภาวะทางอารมณ์เหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-5 ที่พักอาศัยภายในหอพักของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 47 จังหวัดเพชรบุรี ในปีการศึกษา 2558

มีการปรับพฤติกรรมในด้านต่างๆ ประกอบด้วย 1) การปรับพฤติกรรมทางกาย 2) การปรับพฤติกรรมด้านอารมณ์ 3) การปรับพฤติกรรมด้านเจตคติ

2. พฤติกรรมที่พึงประสงค์ หมายถึง การกระทำของผู้เรียนได้ที่รับปัจจัยที่มีผลต่อการปรับพฤติกรรม ซึ่งเป็นการแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิด ความต้องการของจิตใจที่ตอบสนองต่อการรับปัจจัยต่างๆ ซึ่งอาจสังเกตได้โดยตรงหรือทางอ้อม ซึ่งเป็นอาการกระทำหรือกิริยาที่แสดงออกมาร่างกายกล้ามเนื้อสมองในทางอารมณ์ ความคิดและความรู้สึก พฤติกรรมเป็นผลจากการตอบสนองต่อสิ่งเร้า เมื่อมีสิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้นมาเร้าในเวลาใดจะมีการตอบสนองประกอบด้วย 1) พฤติกรรมทางกาย 2) พฤติกรรมด้านอารมณ์ และ 3) พฤติกรรมด้านเจตคติ

2.1 พฤติกรรมทางกาย (Y_2) หมายถึง ผู้เรียนที่มีพฤติกรรมการแต่งกายผิดระเบียบ สกปรก มอมแมม ไม่เอาใจใส่ดูแลตนเอง เมื่อได้รับการใช้ระบบพี่เลี้ยงภายในโรงเรียน มีการปรับการกระทำการแต่งกายที่ตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนดไว้ ปรับปรุงตนเองให้มีการแต่งกายที่สะอาดขึ้น มีการเอาใจใส่ดูแลตนเองดีขึ้น มีสัมมาการะวะ มีความสุภาพ พุดจาสุภาพเหมาะสม ไม่ได้เถียง ปฏิบัติตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนดไว้ สนใจการเรียนมากขึ้น มาโรงเรียนตรงเวลา สนใจการเรียนทำให้ผลการเรียนดีขึ้น รวมทั้งไม่มั่วสุมทางเพศ ไม่ใช้สารเสพติด และมีความสัมพันธ์กับคนคนในครอบครัวหรือเพื่อนที่ดีขึ้น

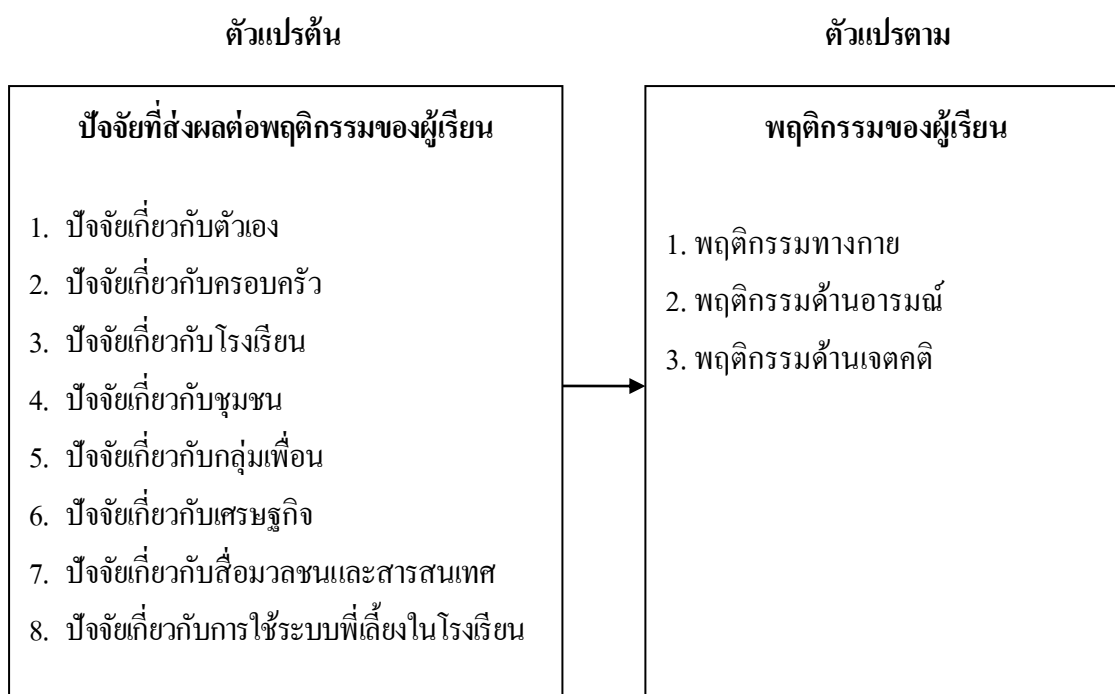
2.2 พฤติกรรมด้านอารมณ์ (Y_2) หมายถึง ผู้เรียนมีพฤติกรรมทางด้านอารมณ์ที่ดีขึ้น หลังจากได้รับการใช้ระบบพี่เลี้ยงภายในโรงเรียน เช่น อารมณ์ที่ไม่รุนแรง ไม่โกรธง่าย ไม่ฉุนเฉียว รู้จักระงับอารมณ์ ควบคุมอารมณ์ตนเองได้ มีเหตุผล และเข้มแข็งมากขึ้น

2.3 พฤติกรรมด้านเจตคติ (Y_3) หมายถึง ผู้เรียนมีพฤติกรรมทางด้านความคิดที่ดีขึ้น หลังจากได้รับการใช้ระบบพี่เลี้ยงภายในโรงเรียน โดยมีเจตคติที่ดีต่อครูผู้สอน มีเจตคติที่ดีต่อเพื่อนในห้องเรียนและในโรงเรียน มีเจตคติที่ดีต่อบรรยากาศภายในห้องเรียน ภายในโรงเรียน และให้ความสำคัญกับกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนแต่ละรายวิชามากขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากนักวิชาการต่างประเทศ ได้แก่ แนวคิดของโกลเดนสัน (Goldenson, 1984); ชาเฟอร์และคูนตัน (Schafar and Kundton, 1970); บลูม (Bloom, Cadtgna and Warren, 2003); เกลเบรท (Galbraith, 2003); เกรย์ (Gray, 2000); มาวูโซ มิคเชล (Mavuso, Michael Abby, 2007);

เบลค (Black, 2004) นักวิชาการในประเทศไทย ได้แก่ ไพฑูรย์ มีกุล และคณะ (2553), รั้งสรรค์ ประเสริฐศรี (2556); ปณิตา นิสสัยสุข (2552); อนันต์ ศิริพงษ์วัฒนา (2552); บุญกร ชีวะธรรมานนท์ (2552); ปรีชา คัมภีร์บกรณ์ (2556); ปรีชา คัมภีร์บกรณ์ (2556); ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2550); สุธิตรา วสุวนิช (2550); ประภัสสร เสวิกุล (2550); สุวิทย์ นิ่มน้อย (2551); อาภัสรา ศรีชวีช (2551); สุชา จันทร์เอม (2550); เพชร เหมือนพันธุ์ (2551); ประเทือง ภูมิภักทราคม (2550); สมร ทองดี (2551); โสภา ชูพิกุลชัย (2550) และนักวิจัย ได้แก่ ชัยยงค์ จันทร์โสดา (2550); สมควร ศรีวัลย์ (2550); ศรา หรั่งโสภา (2550); กมลกาญจน์ ทิพานุญ (2551); สำนักงานกิจการยุติธรรม (2551); ฉลาด ปรัชญาอภิบาล (2551); นิพนธ์ วุฒิชชาติ (2552); เกวลี เติร์ยมแจ้งอรุณ (2553); สมพัทธ์ สืบศรี (2553); จิราพร เพชรดำ, ไพบุญย์ เข้มกสิกร และคณะ (2554); ณัฐดนัย บุตรพลับ (2555) และบุษบากร สุวรรณเกษ (2555) และนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังภาพที่ 1.1 ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ดังนี้

1. ข้อมูลระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการบริหารจัดการสถานศึกษาในการใช้ระบบพี่เลี้ยงให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ข้อมูลระดับพฤติกรรมของผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนนำไปพัฒนาปรับปรุงพฤติกรรมของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ให้มีพฤติกรรมที่ดีตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และพฤติกรรมที่ดีและเหมาะสม และพัฒนาการเรียนของผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น
3. ข้อมูลปัจจัยทุกด้านส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนนำไปใช้ประโยชน์เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้เรียนให้มีพฤติกรรมที่ดีตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และเพื่อมีแนวทางให้ผู้บริหารในการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลการเรียนที่มีพฤติกรรมที่ดีต่อไป